

**Magiczny
Kraków**

Zobacz zachodnią część Rynku Głównego w 360°

2018-06-27

W kolejnej wędrowce po Krakowie z kamerą 360° zapraszamy do obejrzenia zachodniej części Rynku Głównego.

W tej części placu można obejrzeć m.in. Sukiennice, wieżę ratuszową, rzeźbę Igora Mitoraja, a także szereg zabytkowych kamienic na linii od ul. św. Anny, przez ul. Szewską, do wylotu ul. Sławkowskiej.

Rynek Główny to główny plac miejski, wytyczony został podczas lokacji miasta na prawie magdeburskim w roku 1257. Powstał na przecięciu dawnych szlaków handlowych, na planie kwadratu o boku nieco przekraczającym 200 m. Nazwa Rynek (Ring) pojawiła się po raz pierwszy około roku 1300, jednak oficjalną nazwę – Rynek Główny – plac otrzymał dopiero w roku 1882, kiedy przeprowadzono unifikację nazw miejskich ulic i placów. Przy jego wytyczaniu zastosowano charakterystyczny dla średniowiecznych miast układ szachownicowy. Z każdej pierzei rynku wychodziły trzy ulice. Jedynie ulica Grodzka, biegnąca w miejscu starego szlaku handlowego i w sąsiedztwie kościoła św. Wojciecha, otrzymała ukośną i rozszerzoną postać. Niezbędne były także i inne odstępstwa od symetrii. Wynikały one z usytuowania stojących tu już wcześniej, przedlokacyjnych budowli, takich jak kościoły Mariacki czy św. Wojciecha. Odstępstwa takie brano również pod uwagę przy wytyczaniu biegu poszczególnych ulic. Najlepszym przykładem jest ulica Bracka, która przybrała kształt łuku tak, aby prowadzić wprost do wejścia kościoła oo. franciszkanów. Jednak nawet przy uwzględnieniu wszelkich nieregularności, plan lokacji odznaczał się prostotą i funkcjonalnością.

Rynek stanowił najważniejszą przestrzeń publiczną. To nowoczesne centrum zaspokoiło wszystkie podstawowe potrzeby mieszkańców, związane z funkcjonowaniem miasta (siedziba władz w ratuszu), życiem handlowo-gospodarczym (Sukiennice) i wreszcie religijnym (fara miejska, czyli kościół Mariacki). Na przestrzeni kolejnych stuleci powierzchnia Rynku była stopniowo zabudowywana. Zajął ją przede wszystkim kramy, podzielone na poszczególne place handlowe. Gdzie indziej znajdował się zatem targ solny, węglowy, kurzy, ołowiowy, rybny, bednarski itd. Zabudowa ta była na ogół chaotyczna i nie przynosiła Rynekowi chwały.

W XIX wieku samorząd przystąpił do akcji porządkowania Krakowa, a główny plac miasta stał się jednym z jej priorytetów. W latach 1868–1879 wyburzono m.in. kramy i przybudówki wokół Sukiennic oraz budynki Małej i Wielkiej Wagi. Nieco wcześniej (1820 r.) rozebrano ratusz, pozostawiając tylko jego wieżę. W roku 1898 odsłonięto pomnik Adama Mickiewicza. W ten sposób Rynek zyskał wizerunek zbliżony do dzisiejszego. Rynek od zawsze pełnił rolę ośrodka życia społecznego i politycznego, często o znaczeniu daleko wykraczającym poza granice miasta. Był sceną wielkich historycznych wydarzeń.

W roku 1525 odbyła się tu uroczystość złożenia hołdu lennego królowi Zygmuntowi Staremu przez księcia Prus, Albrechta Hohenzollerna (wydarzenie o ogromnym znaczeniu politycznym, kończyło

**Magiczny
Kraków**

bowiem trwający 300 lat okres sporów i wojen z Krzyżakami; Hohenzollern przekształcił zakonne państwo w świeckie księstwo podległe polskiemu królowi). Tam również przysięgą złożoną przez Tadeusza Kościuszkę (1794 r.), rozpoczęło się formalnie powstanie kościuszkowskie.

W roku 1809 miał miejsce uroczysty wjazd do miasta księcia Józefa Poniatowskiego na czele wojsk Księstwa Warszawskiego. Zaś w czasach już współczesnych, w 1981 roku, odbyła się tam szczególna, milcząca demonstracja – Biały Marsz, spontaniczny protest po zamachu na życie papieża Jana Pawła II, a w 2004 roku fajerwerkami świętowano przyjęcie Polski do Unii Europejskiej. Szczególny koloryt nadają też Rynkowi coroczne imprezy związane z lokalnymi tradycjami – pochód Lajkonika z kapelą mlaskotów, konkurs szopek bożonarodzeniowych, organizowany od 1937 roku na stopniach pomnika Adama Mickiewicza, czy intronizacja króla kurkowego.